

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle

Asia: hallintosäännön 167 §:ään perustuva aloite eturauhassyyöpien seulonasta

Eturauhassyyöpä on miesten yleisin syytä Suomessa. Vuonna 2020 todettiin yli 5000 uutta tapusta. Samana vuonna kuoli eturauhassyyöpään yli 900 miestä ja se oli toiseksi yleisin syytä kuoleman syy.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen strategiasa 2022-2026 mainitaan maan keskiarvoa korkeampi syytäindeksi yhdeksi alueen merkittävimmistä terveydellisiksi ongelmiksi. Toiminnan painopistettä on siirretty ennaltaehkäisyyn, todetaan strategiasa. Eturauhassyyöpä on merkittävä kansanterveydellinen ongelma. Kaikenlaisten syyöpien yhteismäärä on lisääntynyt 2000-luvulla. Osa kasvusta saattaa aiheutua terveydenhuollon kehittymisestä, jolloin tautoja löydetään ja hoidetaan tehokkaammin.

Eturauhassyyövan *käypä hoito* –suosituksessa todetaan, että kaikki ikäryhmät huomioon ottaen eturauhassyyöpään sairastuu 14,5 % miehistä ja siihen kuolee 4,0 % miehistä. Tämän syytätyypin merkittävimmät tunnistetut riskitekijät ovat ikä, periytyvä alttius ja etninen tausta,

Eturauhassyyövan varhaiseen toteamiseen käytettävän PSA-testauksen ongelmia ovat yli diagnostiikka eli löydetään syyöpiä, joista ei aiheutuisi miehen elinajan haittaa, mutta johtaisivat ylihoitoon. Asiantuntijat pelkäävät tätä. Ilmeisesti tästä syytä Suomessa ei ole kansallista eturauhassyyövan seulontaohjelmaa.

Esitän, että hyvinvointialue tuottaa ja toimeenpantee alueellaan yhteistyössä HUS-yhtymän kanssa eturauhansyyövan seulontaohjelman. Sen tavoitteena on kliinisesti merkityksellisen syyövan mahdollisimman varhainen toteaminen ja hoito ja siten syyövan aiheuttamien haittojen ja kuolleisuuden vähentäminen. Siihen ei riitä yksi mieskohtainen PSA-testi. Testausstihyden tulee *käypä hoito* –suosituksen mukaan olla 2-8 vuotta riippuen riskitekijöistä. Tämä aiheuttaa kustannuksia, mutta miehetkin ovat ihmisiä.

Sirkka Alava

Ilkka Alava

Aleksanterinkatu 17 A 11

06100 Porvoo

ilkka.alava@pp1.inet.fi